

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри економіки та міжнародних
економічних відносин, д.е.н., професор

 Петро МАКАРЕНКО

«30» серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

Проектний аналіз

освітньо-професійна програма Економіка підприємства
спеціальність 051 Економіка
галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
освітній ступінь бакалавр

Навчально-науковий інститут економіки,
управління, права та інформаційних технологій

Полтава
2021-2022 н.р.

Робоча програма «Проектний аналіз» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Економіка підприємства спеціальності 051 Економіка

Мова викладання: державна

Розробник: Дивнич Ольга, доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, к.е.н., доцент

«29» серпня 2021 року

_____ (Ольга ДИВНИЧ)

Схвалено на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних відносин
Протокол від «30» серпня 2021 року № 1

Затверджено завідувачем кафедри

«30» серпня 2021 р. № 1

_____ (Петро МАКАРЕНКО)

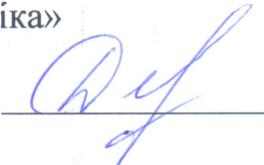
Погоджено гарантом освітньої програми Економіка підприємства

«30» серпня 2021 р. № 1

_____ (Ольга ДИВНИЧ)

Схвалено НМР спеціальності «Економіка»

«30» серпня 2021 р. № 1

_____ (Ольга ДИВНИЧ)

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання 051Екон_бд_2021[1]стн
Загальна кількість годин	150
Кількість кредитів	5
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	1 (051Екон_бд_2021[1]стн)
Семестр	2
Лекції (годин)	22
Практичні (годин)	28
Самостійна робота (годин)	100
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік базових дисциплін, що передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми Економіка підприємства: Економічна теорія, Економіка підприємства, Організація та планування діяльності підприємства.

3. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування системного уявлення про принципи, методи і засоби прийняття проектних рішень, що дає можливість раціонально використовувати наявні ресурси для задоволення суспільних і власних потреб.

Основні завдання навчальної дисципліни: вивчення основних концепцій, понять, методів і підходів, які використовуються у світовій практиці під час аналізу проектних рішень, з'ясування найважливіших проблем, пов'язаних з реалізацією проектів на національному, регіональному, галузевому та місцевому рівнях; оволодіння аналітичними навичками, інструментарієм, потрібними для проведення перед проектних заходів; засвоєння методів оцінювання проектів, способів і засобів залучення ресурсів для реалізації проектів і механізмів управління ними.

Компетентності:

загальні:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

спеціальні (фахові):

СК 11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК 13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК 14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

СК 15. Уміння раціонально організувати виробництво та планувати діяльність з використанням методів підвищення результативності виробничих систем підприємства.

Програмні результати навчання:

ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально- економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально- економічних наслідків.

ПРН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

Методи навчання:

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- за джерелом знань:

МН 1 – словесні методи: лекція; розповідь-пояснення;

МН 2 – наочні методи: демонстрування; спостереження;

МН 3 – практичні методи: практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою: підготовка реферату (доповіді);

- за ступенем керівництва:

МНСР 1 – методи самостійної роботи вдома: усні та письмові домашні завдання; завдання самостійної роботи;

МНСР 2 – робота під керівництвом викладача: самостійна робота; розв'язування задач; виконання практичних завдань.

Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності

МСМ 1 – методи формування пізнавальних інтересів: навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації;

МСМ 2 – методи стимулювання і мотивації обов'язку і відповідальності: роз'яснення мети навчального предмета; оперативний контроль; вказування на недоліки, зауваження

Інноваційні методи навчання:

МНІЗ – інтерактивні методи: дискусії, диспути; мозковий штурм

МНІ 4 – комп'ютерні і мультимедійні методи – дистанційне навчання

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Концепція проекту

Предмет і мета проектного аналізу. Концепція проектного аналізу. Принципи проектного аналізу.

Поняття проекту. Трикутник обмежень проекту. Проект, план і програма. Відмінність у функціонуванні організації і проекту. Інвестиційний проект. Головні ознаки проекту.

Класифікація проектів: за типом проекту, за видом проекту, за тривалістю здійснення проекту, за масштабом проекту, за складністю, за якістю, за тривалістю, за рівнем учасників, за ступенем новизни, за об'єктом інвестиційної діяльності, за сферою застосування, за характером і сферою діяльності. Інфраструктурні проекти. Типові проекти.

Середовище проекту. Фактори зовнішнього оточення. Зовнішній аналіз. Загальні макроекономічні фактори. Предмет галузевого аналізу. Внутрішнє середовище проекту.

Учасники проекту (стейкхолдери): ініціатор проекту, замовник проекту, інвестор проекту, команда проекту, проект-менеджер, контрактор, субконтрактор, генеральний підрядник, постачальники, споживачі, ліцензори, девелоперська компанія, інжинірингова компанія, проектувальник, органи влади.

Тема 2. Життєвий цикл проекту

Життєвий цикл проекту. Фаза проекту. Інвестиційний цикл проекту. Фази і стадії проектного циклу.

Передінвестиційна фаза проекту. Стадії реалізації передінвестиційної фази. Структура ПТЕК (ТЕО). Типова структура бізнес-плану. Витрати на здійснення передінвестиційних досліджень.

Інвестиційна фаза проекту. Підготовка і проведення тендерів. Інженерно-технічне проектування. Будівництво. Виробничий маркетинг. Навчання персоналу. Фінансовий, маркетинговий і технічний моніторинг.

Експлуатаційна фаза проекту. Здача в експлуатацію. Виробнича експлуатація. Заміна та оновлення. Розширення та інновації. Завершальна оцінка проекту.

Складові проектного циклу за підходом Світового банку. Стадії життєвого циклу згідно підходу Світового банку. Правило SMART. Напрями проведення експертизи інвестиційного проекту: комерційна, технічна, екологічна, інституціональна, соціальна, фінансова, економічна та державна експертиза. Моделі життєвого циклу для проектів у галузі інформаційних систем.

Тема 3. Інструментарій проектного аналізу

Визначення цінності проекту. Поняття явних і неявних вигод і затрат. Альтернативна вартість та її використання у проектному аналізі. Визначення вигод у проектному аналізі. Поняття затрат у проектному аналізі. Особливості визначення затрат у проектних розрахунках. Модель оцінки додаткових затрат. Модель оцінки додаткових вигод. Встановлення якісного складу вигод і затрат, які виникають у результаті матеріальних впливів проекту. Класифікаційні ознаки витрат.

Концепція цінності грошей у часі. Інфляція, ризик і ліквідність. Майбутня вартість грошей. Теперішня вартість грошей. Компаундування. Дисконтування. Прості відсотки. Складні відсотки. Відсоткова ставка. Майбутня вартість коштів при використанні простих відсотків. Майбутня вартість коштів при використанні складних відсотків. Ефективна відсоткова ставка. Зростання кінцевої суми боргу за простими і складними відсотками. Теперішнє значення вартості майбутньої суми коштів. Множник дисконтування.

Врахування впливу інфляції на майбутню вартість та відсоткову ставку. Індекс інфляції. Інфляційні сценарії. Реальна відсоткова ставка, інфляційна премія, премія за ризик. Взаємозв'язок між реальною і звичайною відсотковими ставками.

Тема 4. Проектний грошовий потік

Поняття грошового потоку. Класифікація грошових потоків за масштабами обслуговування. Класифікація грошових потоків за видами господарської діяльності. Класифікація грошових потоків за напрямом руху. Класифікація грошових потоків за методами розрахунку обсягу. Види грошових потоків за рівнем достатності обсягу. Різновиди грошових потоків за стабільністю інтервалів формування.

Обумовлені грошові потоки. Додаткові грошові потоки. Додаткові вигоди та затрати від реалізації інвестиційного проекту. Проектний грошовий потік. Рух грошових коштів за фазами життєвого циклу проекту. Загальний (традиційний) грошовий потік. Чистий грошовий потік. Чистий операційний грошовий потік. Вільний грошовий потік. Залишковий грошовий потік. Майбутня вартість грошового потоку (FV). Дисконтування грошового потоку (PV).

Поняття ануїтету. Ануїтет постнумерандо (звичайний ануїтет). Ануїтет пренумерандо (авансований ануїтет). Майбутня вартість ануїтету (S). Теперішня вартість ануїтету (A).

Складання графіків повернення довгострокових кредитів. Витрати обслуговування боргу. Термінові платежі. Види ставок: фіксована, плаваюча, комбінована, порогова, ярусна. Прямолінійне повернення кредиту (метод Ринга). Погашення кредиту періодичними внесками («повітряна куля»). «Амортизаційне» погашення кредиту (метод Інвуда).

Тема 5. Критерії оцінки інвестиційних проектів

Базові підходи й принципи оцінки ефективності проектних рішень. Підходи до аналізу ефективності інвестиційних проектів: статичний і динамічний. Припущення для застосування динамічного підходу визначення показників ефективності проекту. Принципи міжнародної практики оцінки ефективності інвестицій.

Прості статичні показники оцінки проектних рішень. Термін окупності інвестицій. Бухгалтерська рентабельність інвестиційного проекту.

Показники ефективності проектних рішень з урахуванням фактора часу. Чиста теперішня вартість інвестиційного проекту (NPV). Модифікована чиста теперішня вартість (MNPV). Дисконтований індекс прибутковості (DPI). Дисконтований період окупності (DPP). Фінансовий профіль проекту. Внутрішня норма дохідності (IRR). Основні властивості NPV та MNPV. Взаємозв'язок NPV, MNPV та DPI.

Система пріоритетів при виборі проекту підприємством-інвестором. Конкурс проектів. Критерії відбору інвестиційних проектів. Змістовний склад груп критеріїв відбору проектів.

Тема 6. Динамічний аналіз безбитковості проекту

Аналіз безбитковості проекту. Припущення аналізу безбитковості проекту. Змінні витрати. Постійні витрати. Загальні витрати. Безбитковість проекту (CVP-аналіз). Критичний обсяг реалізації.

Методи розрахунку безбитковості проекту. Критичний обсяг реалізації. Обсяг реалізації продукції для отримання необхідного прибутку. Обсяг реалізації продукції для отримання необхідної рентабельності. Критичний обсяг реалізації у грошовому виразі. Запас фінансової міцності. Критична ціна реалізації виробу. Графічне зображення безбитковості реалізації (виробництва) у натуральному виразі. Запас виробничої потужності. Рівень цінового та операційного важелю.

Оцінка впливу факторів на критичний обсяг реалізації. Ефект зниження постійних витрат. Ефект зниження змінних витрат. Ефект підвищення ціни реалізації продукції. Ефект зростання обсягів реалізації продукції.

Тема 7. Оцінювання і прийняття проектних рішень за умов ризику та невизначеності

Поняття ризику та невизначеності. Класифікація проектних ризиків. Проектні ризики в контексті операційної, інвестиційної та фінансової проектної діяльності. Ризики за можливістю усунення. Ризики за рівнем фінансових втрат. Ризики за сферою виникнення. Ризики за причинами виникнення. Ризики за можливістю страхування.

Причини виникнення. Зовнішні ризики. Внутрішні ризики. Наслідки та ознаки функціональних ризиків.

Кількісний та якісний аналіз. Методи, що ґрунтуються на формалізованому описі рівня ризику. Методи, що ґрунтуються на лінгвістичному описі рівня ризику. Статистико-ймовірнісний метод. Метод коригування. Метод чутливості. Метод сценаріїв. Метод дерева рішень. Метод імітаційного моделювання. Експертна оцінка. Метод ранжування. Парне порівняння.

Методи зниження ризику. Розподіл ризику. Резервування коштів на покриття непередбачених витрат. Зниження ризиків у плані фінансування. Страхування ризику.

Тема 8. Маркетинговий аналіз

Напрями комплексного обґрунтування інвестиційного проекту. Маркетинговий аналіз. Аналіз ринку. Розробка концепції й стратегії маркетингу. Формування програми та бюджету маркетингу проекту. Програма маркетингу. Бюджет маркетингу.

Маркетингова інформація. Середовище прямого впливу на інвестиційний проект. Середовище опосередкованого впливу на інвестиційний проект. Методи отримання первинної інформації в маркетингових дослідженнях.

Фактори, які впливають на збут. Конкурентоспроможність товару. Сегментування ринку. Конкурентне середовище. Позиціонування продукту.

Маркетингова стратегія проекту. Основні стадії життєвого циклу продукту проекту. Матриця БКГ. Просування проектних товарів. Базові стратегії охоплення ринку.

Проектне ціноутворення. Характер попиту в залежності від ціни та обсягу збуту. Коефіцієнт еластичності попиту за ціною. Вплив характеру попиту на поведінку покупців. Цінова стратегія проекту. Методи ціноутворення. Структура оптової та роздрібною ціни проектного товару.

Тема 9. Технічний аналіз

Основні групи задач технічного аналізу. Місце реалізації проекту. Абсолютна порівняльна ефективність двох варіантів інвестиційного проекту, розміщених в різних географічних зонах. Вибір географічного місця розташування проекту. Аспекти оцінки масштабу проекту. Типовий розподіл витрат ресурсів і часу в життєвому циклі проекту. Поділ проектних витрат на постійні та змінні. Базові підходи щодо зниження витрат. Параметри продукту. Технічні показники товару. Стандартизація. Матеріально-технічна підготовка. Точка відновлення замовлення. Умови припинення реалізації проекту.

Технологія: технологія продуктів, технологія процесів, технологія управління. Промисловий дизайн. Етапи оцінки технологій. Основні форми трансферу технологій.

Комерційні методи передачі технології. Базові підходи до оцінки обґрунтування вибору технології: методи фінансового аналізу, методи ранжування, методи бальної оцінки.

Тема 10. Інституціональний аналіз

Завдання інституційного аналізу. Інститути. Функції інститутів. Трирівнева схема інституціональної структури при здійсненні інституціонального аналізу інвестиційного проекту.

Оточення проекту. Політичні фактори впливу на проект. Правові фактори. Напрями державної політики. Положення щодо державного регулювання інвестиційної діяльності. Бюджетно-податкова політика. Грошово-кредитна політика. Вплив інфляції на успіх інвестиційного проекту. Фактори, що впливають на розмір відсоткової ставки за кредитами комерційних банків. Кількісне оцінювання ступеня впливу зовнішніх факторів на інвестиційний проект.

Підходи узгодженості та підпорядкованості цілей проекту та цілей підприємства. Оцінка рівня команди проекту. Підхід ранжування членів команди на основі рейтингів. Основні категорії конфліктних відносин. Проектна організаційна структура. Критерії вибору організаційної структури проекту. Нормативні характеристики апарату управління. Діапазон управління. Трансакційні витрати.

Тема 11. Екологічний аналіз

Екологічний аналіз проекту. Мета екологічного аналізу. Компоненти-забруднювачі. Законодавчі акти, що регламентують екологічний аналіз. Екологічна ліцензія. Декомпозиційна схема впливу інвестиційного проекту на навколишнє природне і соціальне середовища та економічні параметри. Роль та місце екологічного аналізу в структурі проектного циклу. Екологічний скринінг. Екологічна безпека. Показники пріоритетності інвестиційних проектів за факторами забруднення. Державна екологічна експертиза.

Класифікація інвестиційних проектів за ступенем впливу на оточуюче природне середовище. Види збитків від забруднення навколишнього середовища. Локальні еколого-економічні збитки. Методи оцінки збитків від забруднення оточуючого середовища.

Тема 12. Соціальний аналіз

Соціальний аналіз проекту. Аспекти соціального аналізу. Якісні та кількісні показники соціального аналізу. Задачі соціального аналізу інвестиційного проекту. Інвестиційний проект в контексті прямого та регіону опосередкованого впливу.

Склад базових напрямів оцінки населення проекту. Демографічні характеристики населення проекту. Оцінка рівня та якості життя населення проекту. Соціальна структура населення проекту. Етнодемографічні характеристики населення проекту.

Тема 13. Фінансовий аналіз

Фінансовий аналіз проекту. Основні етапи фінансового аналізу. Багатофакторні статистичні методи аналізу фінансового стану та фінансових результатів.

Складові інформаційного забезпечення оцінки фінансового стану і фінансових результатів. Види вартості фінансового стану підприємства. Методи оцінки фінансового стану. Групи показників оцінки фінансового стану підприємства. Показники ліквідності. Показники фінансової стійкості (платоспроможності). Показники ділової активності. Показники рентабельності. Показники ринкової активності.

Основні завдання фінансування проекту. Інвестиційний меморандум. Дворівнева система фінансування проектів. Джерела фінансування проектів на підприємстві. Основні організаційні форми залучення коштів. Схема проектного фінансування. Повний регрес на позичальника. Обмежений регрес на позичальника. Без регресу на позичальника. Банківське фінансування проекту. Корпоративні інфраструктурні облігації. Лізинг. Порядок здійснення лізингової операції. Внутрішні джерела фінансування інвестиційних проектів. Нерозподілений прибуток. Ефект фінансового важеля.

Проектне фінансування планування. Фінансова стратегія проекту. Розрахунок інвестиційних витрат. Поточні витрати. Кругообіг поточних витрат у ході реалізації інвестиційного проекту. Типовий прогностичний баланс грошових потоків інвестиційного проекту. Платіжний календар. Касовий план.

Тема 14. Економічний аналіз

Зміст задач економічного аналізу інвестиційного проекту. Концепція альтернативної вартості.

Економічна привабливість проекту. Показники економічної привабливості проекту. Методи оцінки економічної привабливості проекту та їх коротка характеристика.

Економічна ефективність проекту. Складові методичного апарату оцінки економічної ефективності проекту. Вплив окремих трансфертних платежів на економічні й фінансові вигоди та економічну ефективність проекту. Тіньової ціни. Реальна вартість національної валюти. Оцінка економічної вартості землі. Оцінка економічної вартості землі. Оцінка економічної вартості праці.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назва тем	Кількість годин			
	Денна форма навчання 051Екон_бд_2021[1]стн			
	усього	у тому числі		
л		п	с.р.	
Тема 1. Концепція проекту	11	2	2	7
Тема 2. Життєвий цикл проекту	11	2	2	7
Тема 3. Інструментарій проектного аналізу	11	2	2	7
Тема 4. Проектний грошовий потік	11	2	2	7
Тема 5. Критерії оцінки інвестиційних проектів	11	2	2	7
Тема 6. Динамічний аналіз беззбитковості проекту	11	2	2	7
Тема 7. Оцінювання і прийняття проектних рішень за умов ризику та невизначеності	11	2	2	7
Тема 8. Маркетинговий аналіз	11	2	2	7
Тема 9. Технічний аналіз	11	2	2	7
Тема 10. Інституціональний аналіз	10		2	8
Тема 11. Екологічний аналіз	9		2	7
Тема 12. Соціальний аналіз	10		2	8
Тема 13. Фінансовий аналіз	11	2	2	7
Тема 14. Економічний аналіз	11	2	2	7
Усього годин	150	22	28	100

Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин
	Денна форма навчання 051Екон_бд_2021[1]стн
Тема 1. Концепція проекту	2
Тема 2. Життєвий цикл проекту	2
Тема 3. Інструментарій проектного аналізу	2
Тема 4. Проектний грошовий потік	2
Тема 5. Критерії оцінки інвестиційних проектів	2
Тема 6. Динамічний аналіз беззбитковості проекту	2
Тема 7. Оцінювання і прийняття проектних рішень за умов ризику та невизначеності	2
Тема 8. Маркетинговий аналіз	2
Тема 9. Технічний аналіз	2
Тема 10. Інституціональний аналіз	2
Тема 11. Екологічний аналіз	2
Тема 12. Соціальний аналіз	2
Тема 13. Фінансовий аналіз	2
Тема 14. Економічний аналіз	2
Разом	28

5. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин
	Денна форма навчання 051Екон_бд_2021[1]стн
Тема 1. Концепція проекту	7
Тема 2. Життєвий цикл проекту	7
Тема 3. Інструментарій проектного аналізу	7
Тема 4. Проектний грошовий потік	7
Тема 5. Критерії оцінки інвестиційних проектів	7
Тема 6. Динамічний аналіз беззбитковості проекту	7
Тема 7. Оцінювання і прийняття проектних рішень за умов ризику та невизначеності	7
Тема 8. Маркетинговий аналіз	7
Тема 9. Технічний аналіз	7
Тема 10. Інституціональний аналіз	8
Тема 11. Екологічний аналіз	7
Тема 12. Соціальний аналіз	8
Тема 13. Фінансовий аналіз	7
Тема 14. Економічний аналіз	7
Разом	100

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти не передбачена.

7. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю
ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади)	<ul style="list-style-type: none"> - виконання вправ на практичних заняттях; - розв'язування тестів; - підготовка доповіді; - виконання завдань самостійної роботи; - екзамен.
ПРН 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності	<ul style="list-style-type: none"> - виконання вправ на практичних заняттях; - підготовка доповіді; - виконання завдань самостійної роботи; - екзамен.
ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники	<ul style="list-style-type: none"> - виконання вправ на практичних заняттях; - розв'язування тестів; - підготовка доповіді; - виконання завдань самостійної роботи; - екзамен.
ПРН 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків	<ul style="list-style-type: none"> - виконання вправ на практичних заняттях; - розв'язування тестів; - підготовка доповіді; - виконання завдань самостійної роботи; - екзамен.
ПРН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів	<ul style="list-style-type: none"> - виконання вправ на практичних заняттях; - розв'язування тестів; - підготовка доповіді; - виконання завдань самостійної роботи; - екзамен.

Забезпечення тематикою дисципліни успішного опанування програмних результатів

навчання для здобувачів вищої освіти (051Екон_бд_2021[1]стн)

Тема занять	Програмні результати навчання					Разом
	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 13	ПРН 17	ПРН 21	
Тема 1. Концепція проекту			+		+	2
Тема 2. Життєвий цикл проекту			+		+	2
Тема 3. Інструментарій проектного аналізу	+			+		2
Тема 4. Проектний грошовий потік	+		+	+		3
Тема 5. Критерії оцінки інвестиційних проектів	+	+	+	+		4
Тема 6. Динамічний аналіз беззбитковості проекту	+	+	+	+	+	5
Тема 7. Оцінювання і прийняття проектних рішень за умов ризику та невизначеності	+	+	+	+	+	5
Тема 8. Маркетинговий аналіз	+	+	+	+	+	5
Тема 9. Технічний аналіз	+		+	+		3
Тема 10. Інституціональний аналіз	+		+	+	+	4
Тема 11. Екологічний аналіз	+		+	+		3
Тема 12. Соціальний аналіз	+		+	+		3
Тема 13. Фінансовий аналіз	+	+	+	+		4
Тема 14. Економічний аналіз	+		+	+		3
Екзамен	+	+	+	+	+	5
Разом	13	6	14	13	7	53
максимальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	25	11	26	25	13	100
мінімальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	15	6	16	15	8	60

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Пороговий рівень оцінок, балів	
		максимальний	мінімальний
ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади)	25	25	15
ПРН 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності	11	11	6
ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники	26	26	16
ПРН 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків	25	25	15

ПРН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів	13	13	8
Разом	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

8. Форми оцінювання результатів навчання

Для освітньо-професійної програми Економіка підприємства спеціальності 051 Економіка (051Екон бд 2021[1]стн):

Програмні результати навчання	Форми контролю										Разом	
	виконання вправ на практичних заняттях		розв'язування тестів		Підготовка доповіді		Виконання завдань сам. роб.		Екзамен			
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади)	6	10	2	3	2	3	2	4	3	5	15	25
ПРН 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності	4	5	0	1	0	1	1	2	1	2	6	11
ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники	6	11	3	4	2	3	2	3	3	5	16	26
ПРН 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків	7	11	2	4	1	2	2	3	3	5	15	25

ПРН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів	3	5	1	2	1	1	1	2	2	3	8	13
Разом	26	42	8	14	6	10	8	14	12	20	60	100

Форми поточного контролю знань здобувачів вищої освіти (051Екон_бд_2021[1]стн):

– виконання вправ на практичних заняттях (0-3 бали):

0 балів – відсутність відповіді на практичне завдання, потрібне повторне виконання для опанування результатів навчання;

1 бал – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) розкриває зміст практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість завдань частково забезпечивши відображення оволодіння принципами та методами, інструментарієм і процедурами прийняття проектних рішень;

2 бали: здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, володіє практичними навичками з теми, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань та демонструє досягнення половини запланованих результатів;

3 бали – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє матеріалом, правильно вирішив усі завдання. Відповідь характеризує уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання, повністю відображає оволодіння принципами та методами, інструментарієм і процедурами прийняття проектних рішень.

– розв'язування тестів (0-1 бал): 0 балів – понад 40% відповідей невірні; 1 бал – вірні понад 60 % відповідей.

– підготовка доповіді (0-5 бали) – здобувач готує доповідь за темою заняття або за підбирає тематику самостійно, враховуючи предмет дисципліни. Бали виставляються в залежності від змістовного наповнення доповіді. Не більше двох доповідей протягом вивчення дисципліни.

– виконання завдань самостійної роботи (0 – 1 бали):

0 балів – завдання не виконані чи не відповідають результатам навчання;

1 бал – за виконання глосарію за термінами теми та письмового тестового завдання, що повністю розкриває засвоєний результат навчання.

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом є екзамен.

Шкала та критерії оцінювання екзамену

Вид завдання	Оцінка	Вимоги до знань та умінь здобувачів вищої освіти
Теоретичне (1 питання)	0-1	відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
	2-3	теоретичне питання розкрито частково, що свідчить про те, що деякі компетентності не сформовані та частково отримані програмні результати навчання у здобувача вищої освіти, відповідь (в усній або письмовій формі) фрагментарна, непослідовна
	4-5	теоретичне питання розкрито не повністю, що свідчить про те, що компетентності в основному сформовані та частково отримані програмні результати навчання у здобувача вищої освіти
	6-7	теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про формування необхідних компетентностей та отримання програмних результатів навчання у

		здобувача вищої освіти, робота має дві-три незначні помилки
	8-10	теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про формування необхідних компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
Максимальна кількість балів	10 балів	
Практичне завдання	0-1	відсутність відповіді на практичне завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
	2-3	теоретичне питання розкрито частково, що свідчить про те, що деякі компетентності не сформовані та частково отримані програмні результати навчання у здобувача вищої освіти, якість виконання деяких завдань близька до мінімального, відповідь (в усній або письмовій формі) фрагментарна, непослідовна
	4-5	теоретичне питання розкрито не повністю, що свідчить про те, що компетентності в основному сформовані та частково отримані програмні результати навчання у здобувача вищої освіти, деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома значними помилками
	6-7	теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про формування необхідних компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти, робота має дві-три незначні помилки робота має декілька незначних помилок або одну-дві значні помилки
	8-10	теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про формування необхідних компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти, робота має дві-три незначні помилки
Максимальна кількість балів	10 балів	
Всього	20 балів	

9. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Для освітньо-професійної програми Економіка підприємства спеціальності 051 Економіка (051Екон бд 2021/1/стн):

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	виконання вправ на практичних заняттях	розв'язування тестів	підготовка доповіді	виконання завдань сам. роб.	
Тема 1. Концепція проекту	3	1	5	1	5
Тема 2. Життєвий цикл проекту	3	1		1	5
Тема 3. Інструментарій проектного аналізу	3	1		1	5
Тема 4. Проектний грошовий потік	3	1		1	5
Тема 5. Критерії оцінки інвестиційних проектів	3	1		1	10
Тема 6. Динамічний аналіз безбитковості проекту	3	1		1	5
Тема 7. Оцінювання і прийняття проектних рішень за умов ризику та невизначеності	3	1		1	5
Тема 8. Маркетинговий аналіз	3	1		1	5
Тема 9. Технічний аналіз	3	1		1	5
Тема 10. Інституціональний аналіз	3	1		1	5

Тема 11. Екологічний аналіз	3	1	5	1	10
Тема 12. Соціальний аналіз	3	1		1	5
Тема 13. Фінансовий аналіз	3	1		1	5
Тема 14. Економічний аналіз	3	1		1	5
Екзамен					20
Разом	42	14	10	14	100

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою)

Потреба відсутня.

11. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Аналіз інвестиційних проєктів: практикум / за ред. А. В. Череп. Запорізький нац. ун-т. - К.: Кондор, 2011. 260 с.
2. Горбаченко С. А., Карпов В. А. Аналіз підприємницьких проєктів. Одеса: ОНЕУ, 2013. 241 с.
3. Довгань Л. Є., Мохонько Г. А., Малик І. П. Управління проєктами: навчальний посібник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с.
4. Мойсеєнко І., Рєвак І., Миськів Г., Чаплек Н. Інвестиційний аналіз: навч. посіб. Львів: ЛЬВДУВС, 2019. 276 с.
5. Проєктний аналіз: навч. посіб. / Н. Й. Басюркіна та ін.; за ред. В. А. Карпова. Київ: Кондор, 2019. 324 с.
6. Проєктний аналіз: функціональні аспекти реалізації проєктів транспортних систем і логістики: навч. посіб. / за ред. Д. М. Рославцев. Харків: ХНАМГ, 2013. 217 с.
7. Чєвганова В. Я., Биба В. В., Скрильник А. С., Проєктний аналіз: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 258 с.
8. Швєць Л.П. Проєктний аналіз: навчальний посібник. Львів: Новий світ-2000. 2019. 648 с.

Допоміжні

1. Aranchiy V., Zoria O., Yasnolob I., Zorya S., Gorb O., Mykolenko F., Dyvnych O., Chumak V., brazhnyk I. Environmentally and Socially Oriented Investments on Sustainable Development of Rural Areas. *Journal of Environmental Management and Tourism*. 2021. Vol. 12(2). P. 321 – 330.
2. Дивнич А. В., Дивнич О. Д. Упущенная выгода субъектов хозяйствования вследствие невыполнения обязательств по ресурсному обеспечению в условиях кризиса. *Современные тенденции и перспективы развития национальных экономик в условиях вызовов мировой пандемии: сборник трудов Международной научно-практической конференции (22 сент. 2020 г., Евразийский нац. ун-т им. Л.Н. Гумилева, Нур-Султан)*. Нур-Султан: Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, 2020. С. 27 – 30.
3. Дивнич О. Д. Венчурне фінансування інновацій. Збірник наукових праць професорсько-викладацького складу академії за підсумками науково-дослідної роботи в 2015 р., 18-19 травня Полтава: ПДАА, 2016. С. 202 – 205.
4. Дивнич О. Д. Використання динамічного підходу до оцінки інвестиційних проєктів. *Проблеми інвестування та формування інвестиційного клімату в АПК: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (29-30 жовтня 2015 р., ПДАА, м. Полтава)*. Полтава: РВВ ПДАА, 2015. С. 69 – 72.
5. Дивнич О. Д., Демиденко Л. М. Інновації в рослинництві та джерела їх фінансування. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. № 5(167). С. 184 – 192.
6. Дивнич О. Д. Особливості формування виробничої програми сільськогосподарського підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 50. С. 113 – 120.

7. Дивнич О. Д. Формальні методи оцінки ефективності проектних рішень. Науковий вісник Херсонського державного університету: Вип. 6. Ч. 2. Економічні науки. 2014. С. 155 – 158.
8. Дивнич О. Д., Бондаренко М. Ф., Субота Н. В. Стратегічні напрями підвищення ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 2019. С. 119 – 126.
9. Дивнич О. Д., Демиденко Л. М. Застосування функціонально-вартісного аналізу при обґрунтуванні проектних рішень. *Наукові розробки, передові технології, інновації*: збірник наукових праць та тез наукових доповідей за Матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції (6-8 травня 2017 р., Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку, м. Київ). Київ: НДІСР, 2017. С. 418 – 421.
10. Дивнич О. Д., Фролова І. І., Кожара Є. О. Капітальні інвестиції у ресурсному забезпеченні сільськогосподарських підприємств України. *Сучасні тенденції соціально-гуманітарного розвитку суспільства*: Соціально-гуманітарний вісник, 25 листопада 2020 р. Вип. 36., 2020. С. 123 – 125.
11. Дивнич О. Д., Черкасов О. О. Стратегічні напрями відтворення основних засобів у сільському господарстві. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. № 12. С. 224 – 228.
12. Дивнич О. Д. Тенденції ресурсного забезпечення сільськогосподарських підприємств України. *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип. 25. С. 279 – 285.
13. Єгорченков О. В., Єгорченкова Н. Ю., Катаєва Є. Ю. Азбука управління проектами. Планування: навч. посіб. Київ: КНУ ім.Т.Шевченка, 2017. 117 с.
14. Ковшун Н. Е., Кушнір Н. Б. Використання нових методів проектного менеджменту для підвищення ефективності створення інноваційного продукту. Інструменти та методи комерціалізації інноваційної продукції: монографія; за ред. С. М. Ілляшенка, О. А. Біловодської. Суми: Територія, 2018. 380 с.
15. Козик В. В., Тимчишин І. Є. Практикум з управління проектами: навч. посіб. Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. 177 с.
16. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність: підруч.; Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 472 с.
17. Петухова О. М. Інвестування : Навчальний посібник Київ: ЦУЛ, 2016. 336 с.
18. Проектне фінансування: підруч. / Т. В. Майорова, О. О. Ляхова та ін.; за заг. та наук. ред. проф., д.е.н. Т. В. Майорової. Вид. 2-ге, перероб. і доп. Київ : КНЕУ, 2017. 434.
19. Садловська І. П. Інвестиційний менеджмент: навч. посіб. Київ: Кондор, 2011. 211 с.
20. Телишевська Л. І., Успенко В. І. Інвестиційний аналіз: навч. посібник для вузів. Харків: Бурун Книга, 2011. 279 с.
21. Филипенко О. М., Колеснік Т. С. Управління проектами: практикум. Харків: ХДУХТ, 2016. 92 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. <http://www.rada.kiev.ua>. – веб-сторінка Верховної Ради України.
2. <http://www.gov.ua>. – веб-сторінка Кабінету Міністрів України.
3. <http://www.me.gov.ua/kaznach./plsq1/kaza.a.10> – веб-сторінка Головного управління державного казначейства України.
4. <http://www.ukrstat.gov.ua> – веб-сторінка Державного комітету статистики України.
5. <http://www.nbuv.gov.ua/> – сайт бібліотеки ім. В.І. Вернадського
6. <http://www.rada.gov.ua/> – сайт Верховної Ради України
7. http://lib.pdaa.edu.ua/mainlist?0=ip_login_no_cache%3D1fbd2afb8102898f7bf8a0d033589994 електронна бібліотека ПДАА.
8. Стартапи – <https://startup.ua/ua/startups/>.
9. Бизнес-журнал «Компаньон» – <https://kompanion.online/>.
10. Журнал НВ – <https://nv.ua/>.
11. Глобал Форум щодо Управління проектами. URL: <http://www.pmforum.org>.
12. Книги, присвячені управлінню проектами та інструментам управління проектами. URL: <http://www.projectmanagement.com/books>.
13. Офіційний сайт Міжнародної Асоціації управління проектами IPMA (Швейцарія) . URL: <http://www.ipma.ch>.